

SETMANA DEL 4 AL 8 DE MAIG

LLENGUA

Recorda que has de fer els exercicis en la llibreta, sense copiar els enunciats i amb bona lletra, com ho feiem a classe.

- 1** Llig el text amb una pronunciació, una entonació i un ritme adequats.

EL CEL DESVELA ELS SEUS MISTERIS

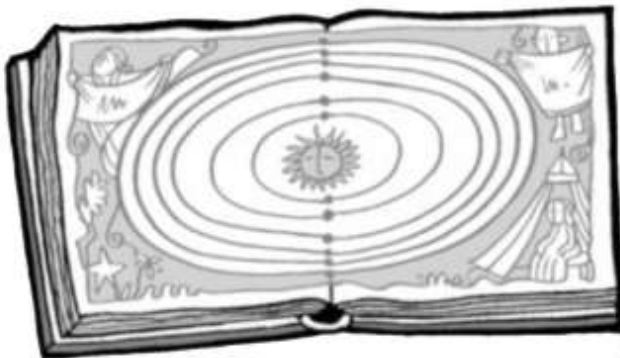
Al segle II, el geògraf i astrònom **Ptolemeu** va publicar un tractat d'astronomia ben complet, *Almagest*, en què afirmava que la Terra era el centre de l'univers, que es mantenia sempre immòbil i que el Sol girava al seu voltant. Era la **teoria geocèntrica**, adoptada i defensada pels científics i els teòlegs, fins i tot després que alguns astrònoms del segle XVI plantejaren que les coses eren radicalment diferents.

LA TERRA ES MOU

Nicolau Copèrnic, astrònom polonès, creia que era la Terra la que girava al voltant del Sol i que aquest estava quiet. Per tant, Copèrnic defensava una **teoria heliocèntrica**.

Però el polonès sabia que les seues idees xocarien amb la mentalitat de l'època i no es va atrevir a publicar l'obra on recollia el seu pensament, *De Revolutionibus Orbium Coelestium*. Va ser un deixeble seu, l'austriac Georg Joachim von Lauchen, anomenat **Rheticus**, qui va fer publicar el llibre a finals de 1543. L'obra es convertí de seguida en un tractat molt influent.

GALILEU

A començament del segle XVII, el científic italià Galileo Galilei, conegut com **Galileu**, va estudiar l'univers amb un telescopi construït per ell mateix. Els seus estudis el feren afirmar que el model de Ptolemeu no es corresponia amb la realitat. Galileu publicà les seues idees en l'obra *Missatger dels astres*, on demostrava la teoria heliocèntrica de Copèrnic.

Però l'Església pensava que allò era contrari a la fe catòlica i acusà Galileu d'heretge. El savi va haver d'abjurar de les seues idees, però conten que de seguida que ho va fer va dir, en referència a la Terra, «però es mou».

DOLORS GASSÓS. *Atles bàsic d'exploracions i descobertes* (adaptació)

- 2** Marca l'afirmació que es correspon amb el contingut del text.

☐ Informa sobre els últims descobriments científics.

☐ Explica algunes teories sobre l'estructura de l'univers.

☐ És un recull de biografies.

☐ És una història inventada.

3 Copia el nom de cada científic en el lloc que corresponga.

Rheticus

Copèrnic

Ptolemeu

Galileu

- Va afirmar que la Terra estava immòbil en l'univers.
- Va dir al segle XVI que la Terra es movia al voltant del Sol.
- Va fer publicar l'obra de Nicolau Copèrnic en 1543.
- Fou acusat per l'Església a causa de les seues idees.

▶ _____

▶ _____

▶ _____

▶ _____

4 Dedueix a partir del text i relaciona cada científic amb el seu lloc de naixement.

Rheticus

Copèrnic

Ptolemeu

Galileu

Pisa
(Itàlia)

Alexandria
(Egipte)

Toruń
(Polònia)

Feldkirch
(Àustria)

5 Explica, amb les teues paraules, en què consisteixen les dues teories que s'esmenten en el text. Fixa't en el significat de les arrels següents.

helio-: del grec *hēlios*, 'sol'.

geo-: del grec *gē*, 'terra'.

• Teoria geocèntrica: _____

• Teoria heliocèntrica: _____

6 Relaciona cada paraula amb la seua definició.

astrònom	•	Llibre que desenvolupa un tema d'estudi de manera ordenada.
abjurar	•	Persona que estudia l'univers i els astres.
teòleg	•	Renunciar a una idea, una creença o una opinió.
heretge	•	Persona especialista en la ciència que tracta de Déu.

7 Encercla els adjectius i subratlla els substantius a què fan referència.

Galileu fou un home genial i un científic pràctic.
Amb ell va nèixer la ciència moderna, que es basa en
l'observació intel·ligent de la naturalesa, els experiments
rigorosos i la formulació de teories precises a partir
de fets reals.

8 Completa la taula amb adjectius del text anterior que tinguen les característiques indicades.

	FEMENÍ	MASCULÍ	INVARIABLE
SINGULAR			
PLURAL			

9 Completa amb els adjectius que vulgues en el gènere i nombre que corresponga.

- uns llibres _____
- un telescopi _____
- la lluna _____

- les ulleres _____
- les formigues _____
- uns papers _____

10 Pensa i escriu dos adjectius variables i dos invariables.

REPASSA

En valencià, el so de la **s** pot ser sord (*sac*) o sonor (*casa*).

Quan el so de la **s** és sonor es pot representar amb les grafies **s** i **z**.

- S'escriu **z** al principi de paraula i darrere de consonant.
- S'escriu **s** entre vocals.

11 Completa cada oració amb l'opció del parell que continga el so de **s** sonora.

- Copèrnic no estava d'acord amb les (*tesis / afirmacions*)_____de Ptolemeu.
- Galileu observà les (*passes / fases*)_____de Venus amb el telescopi.
- Copèrnic va recuperar idees de molts (*savis / estudiosos*)_____de l'antiguitat.
- Galileu hauria tret molt de profit del (*zoom / senyal*)_____dels telescopis moderns.
- Moltes coses que ara semblen (*fàcils / senzilles*)_____no ho eren gens al segle XVI.

12 Ompli els buits d'aquestes paraules amb **z** o **s** segons que calga.

• horit____ó	• ____ero	• mu____eu	• on____e
• cri____i	• ____odíac	• vi____ió	• ga____ela
• pin____ell	• organit____ar	• belle____a	• fabulo____a

13 Resumeix en una oració les parts següents del text.

Introducció: _____

La Terra es mou: _____

Galileu: _____

I PER FINA TLITZAR...ESCOLTA AQUESTA CANÇÓ QUE T'OMPLIRÀ D'ENERGIA!!!

<https://www.youtube.com/watch?v=6HaZedJHmzI>

